

۸۸۸

نوآوریهای اصولی و فقهی

مؤلف

ابوالقاسم یعقوبی

دفتر انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

سرشناسه: یعقوبی، ابوالقاسم، ۱۳۳۸.

عنوان و نام پدیدآور: نوآوریهای اصولی و فقهی.

مشخصات نشر: قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۲۷۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۳-۱۴۶-۳

978 - 600 - 143 - 146 - 3

وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر.

شناسه افزوده: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۰۲۰۱۹

نوآوریهای اصولی و فقهی

■ مؤلف:	ابوالقاسم یعقوبی
■ موضوع:	اصول و فقه
■ قطع:	وزیری
■ نوبت چاپ:	اول
■ چاپ و نشر:	دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
■ تعداد مجلدات:	یک جلد
■ تعداد صفحات:	۲۷۶
■ تاریخ انتشار:	تابستان ۱۳۹۴
■ شمارگان:	۱۰۰۰

دفتر انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بسمه تعالی

مقدمه ناشر

بی تردید فقه و اصول از علوم محوری و تأثیرگذار حوزه‌های علمیّه بوده و متکفل استنباط احکام الله تعالی و راه شناخت تکالیف شرعی برای اهل ایمان بوده و می‌باشند. لذا در تعریف علم فقه آمده: «هو العلم بالاحکام الشرعیة الفرعیة عن ادلتها التفصیلیة». بحث و فحص از منابع چهارگانه بویژه کتاب الله و سنت معصومین (علیهم‌السلام) از ضرورت‌های حوزه‌ها و از وظائف اصلی فقیهان و مجتهدان است. از این رو هر فقیه و مجتهدی در استنباط احکام شرعی، نیازمند مجموعه‌ای از علوم مثل مبادی استنباط (ادبیات عرب، منطق، علم درایه، تفسیر و علوم قرآن، علم رجال، جرح و تعدیل)، قواعد فقهیّه و علم اصول فقه است تا براساس این علوم، اجتهاد نموده و احکام شرعی را استخراج نمایند.

علم فقه و اصول، در گستره حیات طولانی و بلند خویش، شاهد تحولات و نوآوری‌های بسیار از سوی فقیهان و اصولیان نامدار و پرآوازه در اعصار کهن و جدید بوده و هست. عالمان و محققان وارسته و نامداری چون: شیخ طوسی و ابن ادریس و محقق حلّی و شهید اول و محقق نراقی و شیخ انصاری و میرفتاح حسینی مراغی و غیره در این عرصه تلاش‌های گسترده داشته‌اند و در این راستا خدمات عظیمی به عالم شریعت و جامعه مؤمنین نموده‌اند.

نویسنده محترم و فاضل در این نوشته تلاش کرده که برخی از نوآوریها و مجاهدتهای علمی تنی چند از عالمان و مجتهدان زمان معاصر را به مخاطبان خود انتقال دهد و پویایی فقه جواهری و تطبیق آن توسط امام خمینی رضوان الله تعالی علیه و شهید سید محمدباقر صدر را برای اهل دانش و دوستداران فرهنگ غنی اهل بیت علیهم السلام تبیین نماید.

از ویژگیهای قابل توجه در این مجموعه این است که: با قلمی روان و به دور از واژه‌های مبهم و دیر فهم و از کلمات و جملات ادبی و جذّاب استفاده شده که در مجموع، در قالب یک اثر ارزشمند علمی و پژوهشی، تقدیم مخاطبان گردیده است. این دفتر پس از ملاحظه و بررسی، آن را به زیور طبع آراسته و به علاقه‌مندان حوزه فقه و اصول، تقدیم می‌دارد. امید آن که مورد قبول حضرت حق قرار گیرد. ان شاء الله.

دفتر انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

فهرست مطالب

۵	• مقدمه ناشر
۷	• پیشگفتار
۱۰	• نوآوریهای نائینی در دانش اصول
۱۲	جایگاه علم اصول
۱۴	متمم جعل
۱۹	قضیه حقیقیه
۲۴	ترتیب
۲۵	مفهوم ترتیب
۲۵	امکان ترتیب
۲۶	عقل و وجدان
۲۶	الف: برهان لمّ
۲۷	ب: برهان انّ
۳۴	• خطابهای قانونی در اندیشه اصولی امام خمینی علیه السلام
۳۶	خطابهای قانونی
۳۹	مفهوم خطابهای قانونی

۴۰	شناخت خطاب‌های شخصی و قانونی
۴۳	کلیدها:
۴۳	۱- امر به چیزی و نهی از ضد آن
۵۰	۲- فراگیری خطاب‌های قرآن
۵۲	۳- حکم قانونی در حدیث رفع
۵۴	۴- قطعی بودن علم اجمالی
۵۷	● رویکردهای نوین استاد حاج مصطفی خمینی در دانش اصول
۶۰	۱- دیدگاه انتقادی
۶۵	۲- دیدگاه‌های روش شناختی و اصلاحی
۷۱	۳- رویکردهای نوین در مسائل اصولی
۸۲	اصل سهولت
۸۴	۱- آسانی و آسان‌گیری و تکلیف
۸۷	۲- سهولت و اجزاء
۹۰	۳- رویکرد قرآنی در دانش اصول
۹۱	معنای امر
۹۴	حجت بودن خبر واحد
۹۷	مخاطبان قرآن
۱۰۱	● جایگاه شهرت در اندیشه محقق اردبیلی
۱۰۲	اقسام شهرت
۱۰۲	۱- شهرت روایی
۱۰۴	۲- شهرت عملی
۱۰۹	۳- شهرت فتوایی

۱۰۹	گزیده سخن
۱۱۸	جمع بندی
۱۲۸	• نوآوریهای نائینی در فقه
۱۳۰	ویژگیهای عصر نائینی
۱۳۱	بدعت یا نوآوری
۱۳۴	بخش بندی و ضابطه سازی
۱۳۸	ولایت فقیه و گستره آن
۱۴۲	نقش زمان و مکان
۱۴۷	نمایاندن توانایی فقه
۱۴۹	بهره گرفتن بیشتر از قرآن
۱۵۷	اقبال به نهج البلاغه
۱۶۲	اهمیت به سیره و تاریخ
۱۶۸	• نگاه فقهی شهید صدر به مسائل اقتصادی
۱۷۰	۱ - نگرش فراگیر و سیستمی
۱۷۲	۲ - مکتب اقتصادی
۱۷۴	۳ - واقعیت نگری
۱۷۷	بررسی روش مند
۱۷۸	اجتهاد و اکتشاف
۱۸۰	مفاهیم ره گشا
۱۸۱	۱ - خلافت انسان
۱۸۳	۲ - عدالت اجتماعی
۱۸۴	همکاری همگانی
۱۸۵	برابری ثروت

۱۸۷	بازدارنده‌های رهن
۱۹۴	نقش دولت اسلامی در نظام اقتصادی
۱۹۶	احکام پایدار و ناپایدار
۱۹۷	قلمرو ترخیص (منطقة الفراغ)
۱۹۹	دامنه ولایت ولی امر
۲۰۳	نظارت
۲۰۴	نرخ‌گذاری
۲۰۷	• گردشگری در قرآن با نگاه فقهی
۲۰۸	دستورها و فرمان‌ها
۲۰۸	الف - واژه سیر
۲۱۳	ب - واژه سیاحت
۲۱۶	سیاحت و مسیح
۲۲۲	نمونه‌ها و الگوها
۲۲۴	ابراهیم مهاجر
۲۲۴	سفرهای فرزندان یعقوب
۲۲۵	حضرت موسی و خضر علیه السلام (دو گردشگر ناهمگون)
۲۲۷	ذوالقرنین (یا الگوی جهانگردان)
۲۳۱	نکته پایانی
۲۳۲	• محیط زیست در نگاه فقه و فقیهان
۲۳۷	طبیعت در دو نگاه
۲۵۶	نیالودن عناصر چهارگانه و مشترکات
۲۶۵	• فهرست منابع و مآخذ
۲۷۳	• فهرست مطالب